

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

INLEDNING

Välkommen tillbaka till vardagen!

Här kommer ett rop på hjälp från Ockelbo kommuns landsbygd!!

Det är nu januari och ett nytt årtionde inleds, det pratas om invandring, bostadsbrist, arbetslöshet, skola, sjukvård och omsorg m m. Frågor som alltid är på agendan och mycket viktiga frågor tycker även vi men för oss på landet finns även andra frågor som behöver lyftas fram.

En fråga och dagligt samtalsämne som lyfts som ett stort problem är vargen och dess förvaltning. Här känner vi, och flera med oss, att gränsen nu är nådd och att något måste göras för att kunna leva på landsbygden utan den mer eller mindre psykiska stress (ohälsa) som vargen ger oss varje dag.

*Vi vill att våra barn ska kunna vara ute och leka som vi gjorde när vi var små.
Vi vill att våra djur ska kunna vara i fred i sina hagar som de alltid har varit.
Vi vill släppa våra hundar lösa i skogen som vi alltid har gjort.
Vi vill känna oss trygg.....*

När man bosätter sig på landsbygden så är dessa kriterier en självklarhet kan man tycka. Det kan vara långt till skola, affärer, hälsocentral, tågstation, bensinstation, räddningstjänst m m. Men för oss är det värt att göra avkall på mycket av detta om rätt kriterier i övrigt uppfylls. Vi väljer att kompromissa!

Tidigare har det varit en självklarhet att bosätta sig på landsbygden men det är det inte längre. I förlängningen kan detta innebära stora samhällsekonomiska förluster och begränsande möjligheter för en kommun som Ockelbo om förutsättningarna inte längre finns för en fungerande landsbygd med öppna landskap samt garantier för ett fungerande friluftsliv, rekreation samt möjligheten till jakt & fiske.

Vi ska direkt säga att vi inte på något sätt är för en nollvision av varg. Vi tänker heller inte slänga oss med en massa utredningar, statistik och s k experters utlåtanden. Vi vill representera det vi och många med oss upplever och känner idag. Upplevelsen är inget som man kan ta ifrån oss och känslan det medför är argument nog att lyfta denna fråga som kommuninnevånare. Vi söker helt enkelt en fungerande förvaltning enligt de mål som satts upp, fördelat över landet enligt tänkt modell. I och med detta kan en acceptans skapas men idag är vi långt ifrån det då denna fråga överhuvudtaget inte prioriterats de senaste åren. Detta har lett till att vi idag har en koncentration av varg i Mellansverige som bär upp hela Sveriges miniminivå av varg och säkerligen mer därtill. Snart är våren här och föryngringar är att vänta vilket innebär ännu högre koncentrationer av varg. För oss är det här helt oacceptabelt och fullständigt ohållbart.

Idag förs det mycket pajkastande i sociala medier, främst mellan ytterligheterna. På ena sidan dem som är för en nollvision av varg och på andra sidan dem som på ett extremt sätt är för varg, lite utav romantiker. I det senare fallet är dessa människor en minoritet som dock hörs mycket och tar stor plats i diverse medier. I många fall

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

finns inte ens någon koppling till landsbygden utan det har blivit en principfråga som i vissa fall övergått i ren aktivism. Tyvärr så för detta inte frågan framåt det minsta, snarare tvärtom och förlorarna är vi som valt att bo på landsbygden. Detta i kombination med en oprioriterad fråga på nationell nivå ger fritt spelrum för minoriteten att påverka.

Dock kan vi nu skönja att frågan på senare tid lyfts fram allt mer då varg-problematiken börjar få stor påverkan lite varstans. En anledning är troligen att den politik som förs för tillfället upplevs skapa en polarisering mellan stad och landsbygd. Mycket av servicen monteras ned, närpolis saknas, drivmedelspriser går upp o s v vilket motsätter sig en levande landsbygd där hela Sverige skall leva. Detta kopplat till att det nu börjar naggas på de intressen som trots allt gjort att vi vill bo kvar gör att det nu börjar bildas opinion på olika sätt. Intressen såsom friluftsliv, rekreation i skog & natur, jordbruk, djurhållning, jakt & fiske påverkas. Snart är vår landsbygd inte längre attraktiv! Det går i rasande takt nu, vilket nog inte alla förstår de begynnande konsekvenser utav. Vi som lever närmast har sett vart det bär nu under en längre tid och vill lyfta frågan innan det för sent.

BAKGRUND

Källa: [Naturvårdsverket](#)

Minst 170–270 vargar enligt riksdagsbeslut från 2013

I riksdagsbeslutet *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU) står det att "vargens referensvärde för en gynnsam bevarandestatus ska vara 170-270 individer". I samband med beslutet gav Riksdagen uppdraget till Naturvårdsverket att bedöma var referensvärdet ligger inom det föreslagna intervallet. I beslutet sägs att det referensvärde för gynnsam bevarandestatus som Naturvårdsverket fastställer ska sedan inte få underskridas. Naturvårdsverket slog då fast referensvärdet 270 utifrån då bästa tillgängliga kunskap, rapporterade till EU att referensvärdet för varg satts till 270 individer och att vargens bevarandestatus var gynnsam.

Minst 300 vargar för att uppnå gynnsam bevarandestatus

År 2015 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att utreda gynnsam bevarandestatus för varg. I uppdraget ingick bland annat att utifrån ett brett vetenskapligt underlag utreda vad som krävs för att vargpopulationen i Sverige ska anses ha gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet.

I slutredovisningen rapporterade Naturvårdsverket att sammantagen forskning visar att det behövs minst 300 vargar i Sverige, samt minst en ny immigrant från Finland eller Ryssland vart femte år för att vargen ska kunna anses ha gynnsam bevarandestatus.

Gäller inte riksdagsbeslutet från 2013 längre?

I riksdagsbeslutet *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7) anger man att referensvärdet för en miniminivå för varg ska ligga inom intervallet

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

170-270 individer. I samma beslut anges också att de stora rovdjuren ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus, som i dagsläget innebär en lägsta nivå på 300 individer.

– I fråga om vad som krävs för en gynnsam bevarandestatus har det framkommit ny forskning som gör att intervallet om minst 170–270 vargar inte längre står sig. Eftersom det som riksdagen beslutade inte är sådant som står sig över tid utan ändras och ska uppdateras när det kommer ny forskning så är det istället siffran 300 vargar som baseras på den nya forskningen som används för att bedöma påverkan på gynnsam bevarandestatus, sade då Andreas Ahlén, jurist på Naturvårdsverkets viltförvaltningsenhet.

Nytt referensvärde

Nu gäller även inför EU att Sverige ska ha ett golv på 300 vargar. Vart sjätte år rapporterar Naturvårdsverket till EU om statusen för olika arter och naturtyper enligt artikel 17 i EU:s art- och habitatdirektiv.

– I rapporteringen anges även att referensvärdet för varg är 300 individer. Det är det lägsta antal vargar som ska finnas i Sverige säger Marcus Öhman, chef för viltförvaltningsenheten på Naturvårdsverket, i ett pressmeddelande

Stöd i domstolsdom

– Eftersom bedömningen av vad som är gynnsam bevarandestatus ska bygga på bästa tillgängliga forskning har man i rovdjursförvaltningen vid exempelvis beslut om jakt utgått från minst 300 vargar sedan 2015. Denna nivå får också stöd i en dom från Högsta förvaltningsdomstolen från 2016. Nu har därför 300 vargar även rapporterats in som referensvärde till EU, fortsätter Marcus Öhman.

Vad menas med gynnsam bevarande status?

När man ska försäkra sig om att en art finns kvar på lång sikt behöver man ta hänsyn till flera olika saker. Det krävs att det finns ett tillräckligt stort antal individer som har kontakt med varandra, men också att det finns tillräckligt med livsmiljöer för arten. Dessutom ska det finnas en variation i generna mellan individerna. Om alla har lika gener ökar nämligen risken för att arten dör ut.

Referensvärden = minimivåer

Naturvårdsverket har beslutat om så kallade referensvärden för björn, varg, järv och lodjur. Dessa värden anger det antal individer som **minst** behövs för att arten ska anses ha gynnsam bevarandestatus.

Referensvärdet är därmed en miniminivå som inte får underskridas nationellt. Populationens storlek bör alltså ha en marginal till miniminivån.

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

UNDERTECKNADES KOMMENTARER TILL BAKGRUND:

Detta är anledningen till att licensjakt uteblivit under ett antal år nu, miniminivån har höjts lagom till tänkta licensjakter. **Det anmärkningsvärda i detta är att det bara pratas om gynnsam bevarandestatus.**

I riksdagens beslut från 2013 angavs det att gynnsam bevarandestatus skulle ligga i intervallet 170 – 270 vargar **men det angavs också i beslutet att vargen skulle finnas i hela Sverige, utom på Gotland och i den alpina regionen.**

Det övergripande målet för de stora rovdjuren berättar även om att i Sverige, nu och i framtiden, ska rovdjurens bevarande ske med hänsyn till samhällets intressen. Det är formulerat så här:

*"Det övergripande och långsiktiga målet ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt EU:s art- och habitatdirektivet. **Detta samtidigt som det inte blir påtagligt svårare att hålla tamdjur och hänsyn tas till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden**".*

Det är djupt bekymrande att man verkar se mer till kraven om strikt skydd för rovdjur, läs bevarandestatus, än till behovet av att anpassa förvaltningen till den lokala verkligheten och de socio-ekonomiska och kulturella förutsättningar som råder där.

Vi behöver flexibla lösningar som kan skapa social acceptans och resultera i en mer biologiskt och socialt hållbar rovdjurspolitik.

Idag har vi en hög till mycket hög vargkoncentration på en begränsad geografisk yta av hela Sverige. Det gör att ett fåtal län med befolkning får ett orimligt högt rovdjurstryck. Tyvärr fastnar ofta rovdjursfrågorna i en sifferexercis om vargstammens bevarandestatus, utan hänsyn till människa, lokala näringar och intressen.

Det är också anmärkningsvärt att ett riksdagsbeslut från 2013 gällande nivån för gynnsam bevarandestatus kan omprövas via ett uppdrag till Naturvårdsverket som ännu mer anmärkningsvärt anser sig vara beslutande instans och anmäler den nya nivån till EU. Ett märkligt fenomen eftersom alla verk är underställda Riksdagens beslut. Hade det inte varit på sin plats att ompröva nivån i riksdagen först där även andra aspekter då fått en chans att föras på tal?

I skrivande stund pågår en inventering fr o m 1 oktober 2019 t o m 31 mars 2020. Inventeringen bygger på ett engagemang från främst jägare och länsstyrelser att samla in DNA underlag i form av revirmarkeringar (urin) och avföring. Redan nu har vi ett resultat om 300 individer och då vet vi att det finns ett mörkertal eftersom alla inte ställer upp på detta då tilltron till en fungerande förvaltning av varg uteblivit. Man är helt enkelt uppgivna då responsen från styrande instanser uteblivit.

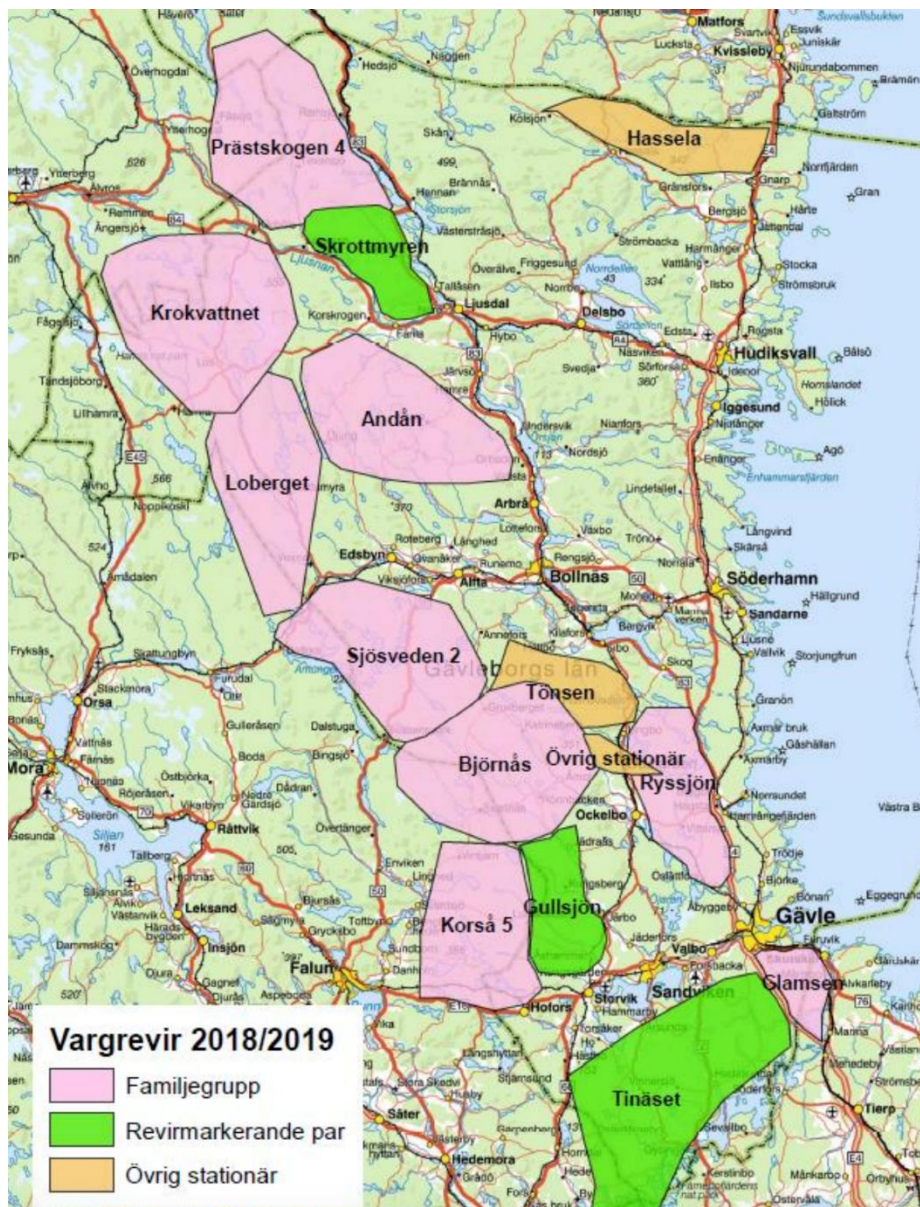
Ytterligare salt i sären är att det tänkta verktyget "Skyddsjakt" långt ifrån fungerar tillfredsställande. Verktöget var tänkt att vara en skyddsåtgärd i frånan av licensjakt för att reglera uppstådda problem med varg ex angrepp på tamboskap, jakthundar, oskygga individer o s v. Tyvärr, kan vi konstatera att länsstyrelsen ofta

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

avslår skyddsjakt efter skyddsjakt. I de fall länsstyrelsen har beviljat skyddsjakt upphäver förvaltningsrätten det eftersom det finns två tre mycket aktiva organisationer som ser till att överklaga varje skyddsjakt. En minoritet som får spelrum att äventyra demokratin. Tänk om alla beslut som tas kunde överklagas lika enkelt? Hur skulle det se ut? Bakgrunden här är allt för vaga, fritt för tolkning samt verklighets främmande kriterier som är lätta att överklaga.

SITUATIONEN IDAG

Idag bär ett antal län i Mellansverige, som sagt, i stort hela vargstammen. Nästan dagligen kommer rapporter om incidenter och konflikter mellan människa och varg. I Gävleborg är situationen ansträngd och bara Ockelbo kommun berörs idag av hela fem vargrevir. Till detta skall läggas de individer som ej hävdar något revir, dom går liksom under radar. Kartan nedan visar på situationen 2018/2019, en situation som knappast kommer att se bättre ut efter pågående inventering, då nya revir bildas hela tiden.

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

Senast vi hade licensjakt på varg var vintern 2016 då det s k Ockelboreviret sköts bort. Då var vi direkt berörda av ett par revir, främst Ockelbo- och Blybergsreviret. I samband med den jakten gjordes en enkätundersökning där enkäten skickades ut till slumpvis utvalda invånare över 18 år i Ockelbo kommun. Totalt omfattade utskicket 500 personer, vilket motsvarar ca 10% av alla myndiga kommuninvånare. Svarsfrekvensen var 54 procent. Ur sammanställningen av enkäten kan man bl. a läsa:

"Enkäterna visar tydligt att licensjakten inte upplevs som tillräcklig i omfattning. Majoriteten av de som svarat anser fortfarande att de begränsas av att leva med varg och andra rovdjur i närområdet. Det kan dock vara svårt att fånga upp långsiktiga effekter efter bara ett år med vargjakt. Därför är det viktigt för oss att fortsätta följa länsinvånarnas upplevelse av att leva med rovdjur i sin närhet. En sådan uppföljning skulle även behöva göras på nationell nivå" säger Joel Isensköld, enhetschef på Natur- och viltenheten.

Källa: <https://www.de5stora.com/notiser/2016/december/16/lansstyrelsen-har-utvarderat-vargjakten-i-ockelbo-kommun-2016/>

Året efter beviljades jakt på Blybergsreviret men det överklagades av dessa s k miljöorganisationer och efter det har en förvaltande licensjakt lyst med sin frånvaro eftersom miniminivån höjts successivt gällande bevarandestatus. Istället har det hänvisats till att s k skyddsjakt skall användas som verktyg när problem uppstår, läs ovan. Här kan nämnas att det i Ockelbo i närtid gjorts fem skyddsjaktsansökningar som har fått avslag plus en begäran i Åmot som överklagades och avslogs med en löjeväckande motiveringar.

Förstå nu att missnöjet är stort då vi idag berörs av hela fem revir och helt saknar en fungerande förvaltning via licensjakt, ej fungerande skyddsjakt och en vargstam som hela tiden växer koncentrerat. Frustrationen är enorm! Man kan ju undra vad en enkät i dag skulle visa på?

Vargpolitiken var tänkt att bygga på fakta, vilket dock inte verkat vara fallet. Fortfarande är det känslor och inte lagar som styr över vår vargpolitik, speciellt från dem som inte har vargen i sitt eget närområde. Vissa vill t o m ha en större vargstam än vad som är beslutat, men man vill inte ha dem i sin egen närhet.

Riksdagen har enats om att Sverige ska ha en population på 170 – 270 vargar. Om populationen blir större ska man tillåta skyddsjakt på varg. Denna nivå bygger på att den svenska vargstammen är kraftigt inavlad och att det behövs både ett så stort antal vargar för att säkra vargen genetiskt samt att det också behövs tillskott på nya vargar via invandring av nya vargar, företrädesvis från Ryssland. På detta sätt är den svenska vargpolitiken uppbyggd. Detta har tyvärr havererat fullständigt och det är vi på landsbygden som får betala priset.

HAR VI RÅD MED VARG?

Idag lever vi i ständiga prioriteringar och vargen skall ju finnas i hela Sverige, utom på Gotland och i de alpina regionerna (läs rennäring) är det sagt. Ett sätt som det

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

pratas om är att flytta individer men då ska man veta att det är förknippat med stora kostnader. Ett exempel är den s k Junselevargen. Hon transporterades söderut inte mindre än fyra gånger då hon ställde orsakade problem, till en kostnad av 7,4 miljoner kronor, men vandrade varje gång tillbaka norrut. Och sedan våren 2014 har hon inte setts till. Slutsatsen av detta är att det kommer att kosta enorma pengar att genomföra liknande aktiviteter. Alternativet är att låta vargstammen sprida sig själv men det kommer att innebära än större koncentrationer i t e x Gävleborg i väntan på att vargarna sprider sig själv med allt vad det innebär. Har vi verkligen råd att lägga enorma pengar på en vargstam som inte ens är utrotningshotad och sedan den utrotades av våra förfäder ej ens har skandinaviskt ursprung? Ska vi lägga pengar på detta när vi prioriterar bort andra saker i vår välfärd och gör avkall på fungerande samhällsfunktioner? Dessutom förstör vi mycket av möjligheterna till en attraktiv landsbygd med öppna landskap och rekreation, möjligheter som kan stimulera till ett företagande kopplat till det. Anledningar som gör att vi kanske får en inflyttning istället för motsatsen med avbefolkning. Vi sätter mycket på spel!

Visserligen har Sverige gjort förpliktelsen gällande en miniminivå gentemot EU men risken är ju att den nivån plötsligt höjs igen vis av historien. Vad har vi då som lockar till ett liv på landet närt det redan idag är ansträngt? Inte mycket i våra ögon, i regeringens livsmedelsstrategi så ska vi bli självförsörjande i Sverige?? Hur går den ekvationen ihop?? Större delen av vargstammen finns i Mellansverige och landsbygden har då inom en snar framtid förvandlats till en nationalpark!

SÅ HÄR BORDE DET VARA!

För att vara trovärdigt måste **beslut** om **vargförvaltningen** ske så **nära** de som berörs som möjligt. Idag är vi helt bakbundna och det vore ju rimligt att t e x Gävleborgs län och Ockelbo kommun fick råda över sina möjligheter att i möjligaste grad nå upp till sina visioner. Det är ju helt absurt att vargens intressen ställs högre än människors psykologiska hälsa och möjligheter att bo och verka.

SLUTORD

Vi vet att antalet vargrevir ökar vilket också leder till konsekvenser och konflikter i allt större grad. Trots att vargstängsel byggs m h a bidrag, läs ytterligare kostnader, har t e x fårbönder inte alltid lyckats hålla vargen utanför hagarna. Begäran av skyddsjakt överklagas och avslås. Mindre småskaliga näringar med djurhållning nekas bidrag till stängsel då man inte uppfyller kriterierna och man får stå för kostnaderna själv. Därför slutar nu flera med sin verksamhet eller hotar att göra det. Hundar blir dödade av varg under jakt, mycket tragiskt för de drabbade. Här är exempelvis ett av kriterierna till skyddsjakt att fyra hundar skall attackeras innan begäran beviljas. Vem vill offra sin hund efter ett par incidenter?

Hundarna är ett viktigt verktyg för t e x effektiv älgjakt. Löshundsjakten som är något av ett kulturarv, unikt i Norden, hotas. Hundavel för våra svenska hundraser hotas, likaså våra svenska lantraser av kreatur. Vi har en älgstam som håller på att krascha, mångfalden och balansen i våra viltstammar rubbas. Avskjutningsmålen på älg kan inte hållas för få vill chansa och släppa sin familjemedlem, älghunden, i ett vargrevir. De stora skogsbolagen och andra skogsägare knorrar och hänvisar till betesskador.

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

Ensamarbete i skog & mark är ju inte ovanligt i vår region. Arbetsmiljöaspekten börjar nu lyftas fram som ett hot mot vissa yrken.

Fastighetspriserna sjunker då många fastigheter säljs med argument som jakt- och fiskerätt, närheten till natur och friluftsliv, möjligheter till småskaligt jordbruk o s v.

Är det så här man vill se landsbygdens framtid och i så fall varför ska just vi betala det höga priset för den svenska vargstammen?

Ska vi överhuvudtaget ha en livskraftig vargstam i Sverige så måste vi se en mera rättvis fördelning av populationen. Vi kan inte ha en lagstiftning som tillämpas lite som man vill ute i våra myndigheter. Det är när man tillämpar lagstiftning på sådant sätt som man nu gör, som människor inte litar på politiken. Saknaden av tjänstemannaansvar gör att ingen behöver ifrågasättas. Alla län måste nu ta sitt ansvar inte bara de fem län som idag berörs, om vi nu tycker att det är värt kostnaderna det kommer att innebära och innebär redan idag. I annat fall måste vi kraftigt reducera antalet vargar som landet kan hysa och anpassa nivån.

Som sagt det pratas om invandring, bostadsbrist, arbetslöshet, skola, sjukvård och omsorg m m. Frågor som alltid är på agendan och mycket viktiga frågor men vi anser att frågan om hindren till en attraktiv kommun liknande budskapet i denna skrivelse också måste tas med då det är en del av helheten. Vi måste ställa oss frågan "en levande landsbygd och ett aktivt företagande kontra en växande tätort med död landsbygd?" Vi får inte göra avkall på våra möjligheter och vårt varumärke!

VI KRÄVER AV VÅRA FÖRTROENDEVALDA

Nu önskar vi att NI, alla partier i Ockelbo, går samman och förmedlar landsbygdens oro och önskan om lättnad i vargfrågan vidare till Stockholm. Det enda vargförvaltningen i denna uteblivna form tillför är än mer tändvätska till centraliseringen och den polarisering som idag upplevs mellan stad och landsbygd.

Detta blir allt mer påtagligt, så lägg ner era färgglada partiflaggor, gör gemensam sak och samarbeta TILLSAMMANS i denna för oss alla så stora problematik, nämligen vargen. Tänk vilket genomslag det skulle kunna innebära!

Vi som medborgare i Ockelbo kommun kräver nu en handlingsplan och vi vet att vi för mångas talan i detta.

Bästa hälsningar!

Torbjörn Pant

Jan Blank

Per-Johan Åberg

Angelica Edberg

HÄLSNING FRÅN LANDSBYGDEN

Relaterade Länkar som belyser problematiken:

<https://www.helahalsingland.se/artikel/debatt-vargplagan-blir-varre-och-varre-pa-landsbygden-detta-maste-fa-ett-slut>

<https://www.op.se/artikel/debatt-vilken-nytta-har-vargprojektet-haft>

<https://alltomjaktochvapen.se/jaktnyheter/rovdjuren-skapar-oro-pa-landsbygden/>

<https://www.jaktojagare.se/kategorier/rovdjur/alghund-dod-efter-rovdjursangrepp-20200103/>

<https://www.jaktojagare.se/kategorier/debatt/-vargstammen-ska-ned-till-170-vargar--20200109/>

<https://svenskjakt.se/start/nyhet/sa-vill-naturvardsverket-utveckla-skyddsjakten-pa-varg/>

<https://www.helahalsingland.se/artikel/replik-ni-spottar-pa-manniskors-radsla-for-vargen-var-ar-er-empati-nordulv?fbclid=IwAR1NwfnTKXS3dkAJNaZXX-h5Mm2Ds4IEa5-4qqnhuYesg8ZSOJWBd8Ysp5A>

<https://www.de5stora.com/notiser/2016/december/16/lansstyrelsen-har-utvarderat-vargjakten-i-ockelbo-kommun-2016/>

<https://svenskjakt.se/opinion/debatt/nar-far-vi-forvaltande-jakt-pa-varg/>

<https://www.na.se/artikel/fa-ordning-pa-vargpolitiken>

<https://www.jaktjournalen.se/debatt-kanslor-styr-vargpolitiken/>

<http://www.infocentrum.se/varg-dna-och-vilseledande-fakta/#more-9872>

<https://www.dagensarena.se/innehall/motstandet-ar-svagt-och-oorganiserat/>

<https://www.jaktjournalen.se/299-svenska-vargar-funna-i-dna-inventeringen/>

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/interpellation/rovdjurspolitiken_H710129

<https://www.jaktojagare.se/kategorier/varg/femte-avslaget-om-vargjakt-i-ockelbo-20191119/>

<https://www.helahalsingland.se/artikel/replik-sanningen-ar-att-ingen-vet-hur-manga-vargar-det-finns-i-vara-skogar>

<http://www.infocentrum.se/gar-manniskan-mot-en-konflikt-med-vargar/>